

Second opinion inzake beroep Kuijpers onroerend goed BV, Witveldweg 35 te Grubbenvorst

projectnr. : 20150361
Bestemd voor : Wösten juridisch advies, mr. V. Wösten
Afkomstig van : De Roever Omgevingsadvies,
drs. ing. C. den Hertog en ir. J.R. Brouwer
Datum : 9 maart 2015

Heidebloemstraat 15
Postbus 64
5480 AB Schijndel
T 073 594 10 11
F 073 594 11 20
info@deroever.nl
www.deroever.nl

Inleiding

U heeft De Roever Omgevingsadvies verzocht om een beoordeling van het besluit op de aanvraag van Kuijpers onroerend goed BV voor de korte keten vleeskuikenhouderij en bioenergiecentrale aan de Witveldweg 35 te Grubbenvorst. Mijn bevindingen leest u hierna.

Dimensionering luchtwassers vleeskuikenouderdieren

Uitgangspunt voor de dimensionering, ofwel het bepalen van de benodigde grootte, van de luchtwassers achter de stallen voor (groot)ouderdieren van vleeskuikens is het maximale gewicht dat de dieren in de betreffende stal kunnen hebben. Het dimensioneringsplan (bijlage 3) gaat uit van 3,8 kg per dier. Dit is gemiddeld over hennen (90%) en hanen (10%). In de brief die als eerste in de genoemde bijlage is opgenomen worden gemiddelde gewichten van de hennen (3.574 gram) en hanen (4.312 gram) genoemd. Hierbij wordt verwezen naar een aparte bijlage met de bepaling van het gemiddelde gewicht van de hennen en de hanen. Deze bijlage is niet nader benoemd en heb ik niet aangetroffen bij de stukken behorende tot de aanvraag.

Verderop in dezelfde bijlage wordt in het stuk van Victor van Wagenberg een gemiddeld eindgewicht van 4,2 kg per dier gehanteerd.

In de leaflet "maximale ventilatie in pluimveestallen" van het Klimaatplatform Pluimveehouderij (versie: oktober 2010) staan gangbare gemiddelde eindgewichten van 3,8 kg voor een hen en 5 kg voor een haan. Het gemiddelde eindgewicht voor vleeskuikenouderdieren is dan 3,92 kg.

In het stuk van Victor van Wagenberg staat dat bij vleeskuikenouderdieren geen sprake is van gelijktijdigheid, terwijl volgens bijlage 2, bladzijde 4 huisvesting van deze dieren plaats vindt in 4 groepen van verschillende leeftijden. Onder gelijktijdigheid wordt verstaan dat er gelijktijdig dieren met verschillende leeftijd (en daarmee verschillend gewicht) aanwezig zijn. Overigens staat in het stuk van Victor van Wagenberg genoemd dat er 4 afdelingen zijn van elk 17.500 ouderdieren van vleeskuikens. Dit zijn 70.000 ouderdieren van vleeskuikens, terwijl de aanvraag elders uit gaat van 74.448 ouderdieren van vleeskuikens.

Nu de aanvraag hierin niet eenduidig is en de vergunning hierover niets voorschrijft, kunnen de vleeskuikenouderdieren zwaarder zijn dan waarvan is uitgegaan bij de dimensionering van de luchtwasser.

De luchtwasser is te klein gedimensioneerd voor het houden van 74.448 vleeskuikenouderdieren met een gemiddeld eindgewicht van meer dan 3,8 kg. De vergunning waarborgt niet dat het gemiddelde eindgewicht lager is.

Uitredesnelheid emissie na luchtwasser vleeskuikenouderdieren

Onder 21.1 van Bijlage 2 van de aanvraag is uitgegaan van een uitredesnelheid van 8,5 m/s. Dit is een gemiddelde uitredesnelheid die geldt bij een gemiddelde ventilatie van

5,0 m³/uur/dier en 186.120 m³/uur per emissiepunt. Als er minder wordt geventileerd dan de gemiddelde waarde is de uittredesnelheid op dat moment feitelijk lager en andersom bij meer ventilatie dan het gemiddelde is de uittredesnelheid op dat moment feitelijk hoger. In de maximale situatie wordt blijkens de aanvraag (dimensioneringsplan, bijlage 3 aanvraag) 509.225 m³/uur (de helft van 1.018.449) per emissiepunt geventileerd. In die situatie zou de feitelijke uittredesnelheid op dat moment $((509.225/186.120)*8,5 =)$ 23,3 m/s bedragen. Dit is geen reëel uitgangspunt, omdat de weerstand (evenredig met de lichtsnelheid in het kwadraat) hierdoor fors toe zal nemen. Als dit fysiek al zou kunnen, is in de 'Gebruikershandleiding V-Stacks vergunning' vermeld dat:

Uittreesnelheden hoger dan circa 17 m/s geven een fluitend geluid en komen alleen al om die reden weinig voor.

De aangevraagde situatie met een vaste opening als emissiepunt met een gemiddelde uittredesnelheid van 8,5 m/s is niet reëel. Hiervoor had dan ook geen vergunning mogen worden verleend.

Dimensionering luchtwassers vleeskuikens maximale ventilatie

Bij de stallen met vleeskuikens is het uitgangspunt dat sprake is van het gelijktijdig houden dieren van verschillende leeftijden in de verschillende "patio-afdelingen" die per vier van deze afdelingen op één luchtwasser zijn aangesloten. De waarde voor de maximale ventilatie is bepaald voor de situatie dat per luchtwasser (met 4 afdelingen) tussen de dieren in twee afdelingen telkens een leeftijdsverschil van 13 dagen (of dus een veelvoud daarvan) is. Dit uitgangspunt is (alleen) vermeld onder het kopje "vereffeningsruimte" van het stuk van Victor van Wagenberg. En dan als bijzin die gaat over de manier waarop de lucht die "dwars" stroomt is berekend, waarbij onder andere hiervan is uitgegaan. Deze tekst van de aanvraag zegt dus dat daar bij die berekening (hier niet relevant) van is uitgegaan. Maar in de aanvraag is dit uitgangspunt zelf niet expliciet benoemd of vastgelegd. Datzelfde geldt ook voor de vergunning. De vergunning bevat onvoldoende waarborg dat dit zo wordt uitgevoerd.

In het dimensioneringsplan wordt uitgegaan van vleeskuikens met een maximaal diergewicht van 1,67 kg en een gelijktijdigheidsfactor van 53,75 %. Het maximale diergewicht van 1,67 kg is gebaseerd op het totale aantal dieren en een gehanteerde bezetting van maximaal 39 kg/m² (categorie 2 bezettingsgraad conform het Besluit houders van dieren). Dit laatste is benoemd in het deel van het dimensioneringsplan beschreven door Victor van Wagenberg. Bijlage 3 maakt (blijkens het besluit) deel uit van de vergunning. Hiermee ligt het uitgangspunt van het diergewicht (maximaal 39 kg/m² en dus tussentijds uitladen van vleeskuikens van (gemiddeld) 1,67 kg) vast, hoewel het duidelijker had gekund.

Zoals gezegd ligt de gelijktijdigheid niet vast in de vergunning. Nu dit niet is gewaarborgd had voor de dimensionering van de luchtwasser uit moeten worden gegaan van allemaal zware vleeskuikens (geen gelijktijdigheid). In dat geval is de luchtwasser 46,25% te klein gedimensioneerd (deze zou dan 1,86 maal groter moeten zijn dan nu vergund).

Dimensionering luchtwassers vleeskuikens netto aanstroomoppervlakte

Voor de dimensionering van een luchtwasser van het vergunde type moet uit worden gegaan van het netto aanstroomoppervlakte. De vermelde afmetingen (diepte 5,7 meter en breedte sectie 2,4 meter) zijn blijkens de tekening de bruto maten. In het dimensioneringsplan staat hier dan ook ten onrechte, of althans zonder nader uitleg "netto" bij. De genoemde afmetingen zijn de maten tussen de wanden van de ruimte waarin het waspakket zich bevindt. Dit waspakket zweeft niet in de ruimte maar wordt

op zijn plaats gehouden door ondersteuning (profielen). Deze hebben zekere afmetingen, maar die zijn niet vermeld in de aanvraag. Het verschil tussen het bruto aanstroomoppervlakte van 13 secties van het waspakket zoals vermeld in het dimensioneringsplan en het minimaal benodigde oppervlakte op basis van de ventilatiebehoefte die in het dimensioneringsplan is berekend (zie hierover de opmerking in het vorige punt) bedraagt slechts 1,4%. Nergens blijkt uit dat dit voldoende is voor de ondersteunende constructie van het waspakket.

Uittredesnelheden emissie na luchtwasser

Onder 21.1 van Bijlage 2 van de aanvraag is uitgegaan van een uittredesnelheid van 8,5 m/s voor elke luchtwasser. Dit uitgaande van de (sterk) verkleinde emissieopeningen en de waarde van de standaardventilatie-normen zoals vermeld in de gebruikershandleiding V-Stacks vergunning. Deze handleiding stelt onder meer dat:

De ventilatie-normen in tabel 2 zijn representatieve gemiddelden, waarbij rekening is gehouden met onder andere de groeifasen van de dieren met bijbehorende ventilatiebehoefte en de pieken en dalen van seizoensinvloeden.

Als uit wordt gegaan van de systematiek van aanvrager, wordt uitgegaan van een lager gewicht dat gemiddeld aanwezig is. Hierdoor is de maximale ventilatie-norm aangepast/verkleind met 46,25% (tot 3,23 m³/uur) op basis van gelijktijdigheid (waarvan hiervoor gesteld is dat dit niet in de vergunning gewaarborgd is). Als hiervan wordt uitgegaan is de maximale ventilatie per dier dus veel lager dan in een standaard situatie (6,0 à 7,9 m³/uur). De gemiddelde waarde in die situatie zal dan ook anders en lager zijn dan in de standaard situatie. Nu in de systematiek van de aanvraag is afgeweken van de standaardwaarden voor maximale ventilatie (volgens het Klimaatplatform) had ook een afwijkende waarde voor de gemiddelde ventilatie moeten worden vastgesteld ten opzichte van de standaardventilatie-normen volgens de gebruikershandleiding (bevestigd door het Klimaatplatform).

De uittredesnelheid is dan ook onjuist berekend op 8,5 m/s. Met een juiste, lagere waarde voor de gemiddelde ventilatie komt de uittredesnelheid lager uit. Dit zal leiden tot een hogere geurbelasting bij omliggende woningen. Om een indicatie te krijgen gaan we er van uit dat de waarde voor de gemiddelde ventilatie met hetzelfde percentage wordt verlaagd als de waarde van de maximale ventilatie. De aangepaste waarde voor de gemiddelde ventilatie in deze specifieke situatie bedraagt dan $(1-46,25\%)*2,4 = 1,29$ m³/dier/uur. De uittredesnelheid bedraagt dan $(1,29 \text{ m}^3/\text{dier/uur} * 66.240 \text{ vleeskuikens} / 3.600 \text{ s/uur} / 5,19738 \text{ m}^2) = 4,57$ m/s. Met deze aangepaste uittredesnelheid voor de stallen met vleeskuikens hebben wij de geurbelasting opnieuw berekend met V-stacks vergunning 2010. De geurbelasting is hoger dan waarvan bij het beoordelen van de aanvraag is uitgegaan. Ter plaatse van de woning aan de Witveldweg 33 bedraagt de geurbelasting dan 18,2 ou_E/m³. Hiermee wordt de geurnorm van 14 ou_E/m³ overschreden.

Geur van overige bronnen

De geur van de inrichting, voor zover niet afkomstig van dierenverblijven, moet apart worden getoetst. In (het geuronderzoek bij) de aanvraag zijn de volgende bronnen niet meegenomen of uitgesloten, terwijl deze mogelijk wel relevant zijn voor geur:

- De lucht uit de beluchtingstank, waarbij deze in intensief contact is geweest met het afvalwater;
- Overdruk lucht bij de opvang van biogas/ de covergistinginstallaties;

Over de mengkeuken in gebouw 9 wordt vermeld dat hier een lichte onderdruk heerst. Bij een kleine onderdruk zijn diffuse emissies van geur via de deur bij het passeren van een voertuig niet uit te sluiten. Voor het overige van gebouw 9 en voor gebouw 10 is helemaal niet aangegeven of sprake is van voldoende onderdruk (meerdere Pa) om

diffuse emissies te voorkomen. Gelet op het debiet (bijlage 8, gemiddeld 20.000 m³) in relatie tot de inhoud van het gebouwdeel dat wordt afgezogen (naar schatting minimaal 10.000 à 15.000 m³) kunnen diffuse emissie niet worden uitgesloten.

De debieten uit bijlage 8 wijken overigens sterk af van de debieten die blijken uit de op tekening aangegeven ventilatoren.

Van de luchtwassers op de BEC zijn geen specificaties, detailtekeningen en geen onderbouwing van de dimensionering gegeven. Het geuronderzoek stelt dat de luchtwassers een geurverwijderingsrendement hebben van 95%. Dit is niet nader onderbouwd. Uit de factsheet "Luchtemissie beperkende technieken, Gaswasser ... / Luchtwasser" van InfoMil blijkt dat deze techniek een verwijderingsefficiëntie heeft van 60 à 85 %. Uit de overwegingen bij het besluit blijkt dat ter plaatse van woningen van derden met de berekende waarden uit het geuronderzoek net wordt voldaan aan het vastgestelde acceptabele geurhinderniveau. Nu niet gebleken is dat het rendement van de luchtwassers haalbaar is (en sterker nog geen gegevens zijn overgelegd waaruit blijkt dat het aannemelijk of mogelijk is dat dit rendement kan worden gehaald) wordt het acceptabele geurhinderniveau bij woningen overschreden.

In voorschrift 9.1 ligt weliswaar het geurrendement vast, maar voor vergunningverlening moet het bevoegd gezag hebben beoordeeld of dit een haalbaar voorschrift is. Immers als blijkt dat het rendement van 95% niet haalbaar is dan is de vergunning impliciet geweigerd. Het geurverwijderingsrendement zal op elk moment de vergunde waarde (nu 95%) moeten zijn. Nu dit voor de geurbelasting van omliggende woningen essentieel is kan de beoordeling van het rendement van de voorziening niet worden verschoven naar handhaving (zoals met de voorschriften 9.1 en 9.3). Hierbij is ook relevant dat in het geval van geurmetingen ten behoeve van handhaving de meetonnauwkeurigheid normaliter in het voordeel van het bedrijf wordt uitgelegd en feit is dat bij geurmetingen nu eenmaal een behoorlijk grote meetonnauwkeurigheid van toepassing is.

De geurbelasting van de luchtwassers (en daarmee de emissies) zijn niet onderbouwd. Voor luchtwasser 1 wordt in het geurrapport verwezen naar bijlage 2 van dat rapport. Hierbij zijn emissiefactoren genoemd die afkomstig zijn uit de Regeling geurhinder en veehouderij. Deze emissies zijn niet om te rekenen naar een geuremissie vanuit de gebouwen van de BEC (een ruimte voor het verplaatsen, opslaan, verladen en mengen van mest, verdringingslucht en ventilatielucht van bunkers vloeibare co-producten en composteertunnels). De betreffende geuremissie hadden per ruimte moeten worden vastgesteld en onderbouwd op basis van gegevens van vergelijkbare processen elders.

Voor luchtwasser 2 wordt onder meer uitgegaan van een kengetal voor RWZI's en een emitterend oppervlakte van 24 m² in gebouw 12. Het oppervlakte van de beide "D.A.F."s (zie pagina 4 en verder van bijlage 29 "Beschrijving BEC" behorend bij de aanvraag) zijn groter dan dit oppervlakte. Verder wordt de gehele ruimte afgezogen, waarin onder meer ook een centrifugaalscheider is opgenomen. De emissie op basis van het aangehouden oppervlakte lijkt daarmee onderschat. Bovendien is hier geen sprake van gemengd afvalwater zoals op een RWZI, maar is sprake van geconcentreerder afvalwater van de slachterij en dunne fractie van scheiding van slachtafval en digestaat. De concentratie organische verontreiniging (dierlijk) zal dus aanzienlijk groter zijn dan in het geval van afvalwater van de RWZI (waarin gemengd afvalwater uit het openbare riool wordt behandeld). Deze geuremissie is daarmee fors onderschat.

Het beluchten van de beluchtingstank van silo G is in het geuronderzoek op dezelfde manier meegenomen. Ook hiervoor geldt dat het hanteren van het kengetal van een

RWZI een forse onderschatting geeft van de te verwachten geuremissie, zoals hiervoor gemotiveerd.

De luchtwassers van de BEC in gebouw 10 blazen horizontaal uit. De uittredesnelheid in verticale richting is daarmee nihil. Uit het invoerjournaal (bijlage 6 van het geuronderzoek in bijlage 9 van de aanvraag) blijkt dat hiervoor ten onrechte een (veel) te hoge uittredesnelheid van ruim 1,0 m/s is ingevoerd. Hierdoor is de berekende geurbelasting lager dan in het geval van een juiste zeer lage (verticale) uittredesnelheid.

Conclusie geur van overige bronnen

De geuremissies zijn onvoldoende onderbouwd. De feitelijke geuremissie zullen (zowel voor als na de luchtwassers) hoger zijn, dan waarvan in het geuronderzoek bij de aanvraag is uitgegaan. Dit leidt tot hogere geurbelastingen ter plaatse van woningen in de omgeving. Bovendien is in het geuronderzoek de geurverspreiding te gunstig berekend. Dit zal leiden tot een nog hogere geurbelastingen ter plaatse van woningen.

Toetsingskader geur

In de considerans van het besluit is over het toetsingskader van geur het volgende opgenomen.

Toetsingskader gehele inrichting Kuijpers

Er is sprake van diverse activiteiten waarbij geur vrijkomt. Zoals hierboven beschreven kent elke activiteit zijn eigen toetsingskader. Daarom is voor de toetsing gebruik gemaakt van een gewogen toetsingskader. De gewogen norm betreft $2,7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als 98-percentielwaarde voor woningen binnen de bebouwde kom en $12,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als 98-percentielwaarde voor woningen buiten de bebouwde kom.

Deze systematiek en het gehanteerde "gewogen toetsingskader" zijn niet nader gemotiveerd. Kennelijk heeft het bevoegd gezag beoogd de voorgestelde systematiek uit het geurrapport over te nemen. Het is echter een taak van het bevoegd gezag om (zelfstandig en onderbouwd) het toetsingskader vast te stellen. Overigens wijkt de waarde van 12,5 voor woningen buiten de bebouwde kom af van de waarde van 12,7 die in het geurrapport is voorgesteld. Het besluit is op dit punt dan ook onvoldoende gemotiveerd.

Het is onjuist om het genoemde "gewogen toetsingskader" te hanteren. Voor de overige bronnen (anders dan de dierenverblijven) zijn de aanvaardbare hinderniveaus niet afhankelijk gesteld van de ligging van een geurgevoelig object binnen of buiten de bebouwde kom. Dit is wel het geval bij het hanteren van het gewogen toetsingskader. Dit houdt in dat de geurbelasting van de overige bronnen veel hoger kan zijn, als de geurbelasting van de dierenverblijven een stuk lager is dan de norm.

De geurnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) kunnen niet worden gehanteerd in de geurhindersystematiek volgens de NeR (gebaseerd op het landelijke geurbeleid). De geurnorm uit de Wgv en de systematiek van het bepalen van de geurbelasting conform de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv), door toepassen van V-Stacks vergunning 2010, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zo is voor het toetsen aan deze norm ook het gebruik van V-Stacks vergunning 2010 voorgeschreven.

Het geurverspreidingsmodel V-Stacks vergunning 2010 is een vereenvoudigde versie van het verspreidingsmodel. V-Stacks vergunning 2010 voldoet niet (volledig) aan de eisen voor een geurverspreidingsmodel op grond van de NeR, namelijk het Nieuw Nationaal Model (NNM). De geuremissies die op grond van de Rgv moeten worden gehanteerd zijn deels gebaseerd op, of afgeleid van metingen die zijn uitgevoerd met een daartoe

vastgesteld meetprotocol voor stalsystemen. Dit meetprotocol wijkt af van het gestelde in de NTA 9065, die op grond van de NeR moet worden gehanteerd.

De resultaten van de geurberekeningen in de aanvraag illustreren dat de verspreidingsberekeningen V-Stacks vergunning 2010 en het NNM afwijken en niet te combineren zijn. Deze heb ik overgenomen in onderstaande tabel.

Adres geurgevoelig object	Geurbelasting V-Stacks vergunning, stallen	Geurbelasting 'NNM', gewogen toetsingskader, alle bronnen
Kom Horst	0,4	0,17
Kom Melderslo	0,3	0,15
Kom Grubbenvorst	0,4	0,14
Witveldweg 30	5,7	1,58
Witveldweg 33	13,0	3,11
Witveldweg 34	8,4	2,40
Horsterweg 70	1,6	0,90
Horsterweg 78	3,9	1,55
Horsterweg 80	6,1	1,83

De totale geurbelasting van alle bronnen die is berekend in het geuronderzoek is tot ruim een factor 4 lager dan de geurbelasting van alleen de dierenverblijven, berekend met V-Stacks vergunning 2010. Tussen de resultaten per ontvanger met beide rekensystematieken bestaat geen lineair verband. Hieruit blijkt dat de verspreidingsberekeningen van beide rekensystematieken wezenlijk anders zijn.

Kortom de geuremissies en geurbelastingen op grond van de Wgv en Rgv zijn weliswaar ook weergegeven in ou_E/s en ou_E/m^3 , maar zijn niet toe te passen of te combineren met geuremissies die zijn bepaald conform de NTA 9065 en geurbelastingen die zijn bepaald op grond van het NNM.

Voor de overige bronnen, dat wil zeggen de geurbronnen niet zijnde dierenverblijven, had wel één toetsingskader moeten worden vastgesteld. Het is onjuist om elke bron afzonderlijk aan een eigen grenswaarde te toetsen.

Bij het vaststellen van het toetsingskader voor alle overige bronnen, kan wel een weging plaats vinden op basis van de hinderlijkheid van de individuele geurbronnen. Bovendien zou bij het vaststellen van het acceptabele hinderniveau van de geur van de overige bronnen, een rol moeten spelen de geurbelasting die de woningen al ondervinden ten gevolge van de dierenverblijven.

Geluid, bronsterkten zijn niet representatief

1. Bronsterkte luchtwassers pluimvee onjuist

De bronsterkte van de luchtwassers is onjuist bepaald. Bijlage 1 van het akoestisch rapport bij de aanvraag geeft de berekening weer volgens methode II.7 van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai. Zoals hierna gesteld is deze methode in deze situatie niet geschikt voor het bepalen van het bronvermogensniveau van de luchtwassers. Als deze methode wel had kunnen worden toegepast, is deze in ieder geval niet op de juiste wijze toegepast. De methode luidt:

$$L_{WR} = L_p + 10 \cdot \log(S) - R - C_d + DI$$

terwijl de spreadsheet rekent met

$$L_{WR} = L_p + 10 \cdot \log(S) - R - C_d$$

Aangezien voor een dakbron geldt: $DI = 2$ dB, is de bronsterkte hierdoor met 2 dB onderschat.

Methode II.7 gaat uit van een gemeten binnenniveau, waarbij –om van een diffuus veld te komen tot een naar buiten gericht veld- de diffusiteitscorrectie C_d kan worden toegepast. In dat geval bedraagt de term C_d 3 tot 5 dB.

In het onderzoek is de diffusiteitscorrectie ten onrechte toegepast omdat er geen sprake is van geluidmetingen binnen een diffuus veld van de luchtwasser maar van een berekend geluidsniveau in het vrije veld (niet-galmend). Dit moet worden beschouwd als een niet-diffuus maar juist gericht veld. Hierbij zijn de volgende twee aannames onjuist:

- o de invloed van galm binnen de ruimte van de luchtwasser is niet meebeschouwd. Dit betekent een onderschatting;
- o door de aftrek C_d toe te passen wordt de onderschatting nog extra versterkt.

De gangbare akoestische praktijk is dat de bronsterkte van een luchtwasser gelijk is aan de som van de bronsterkten van de ventilatoren, minus de geluidreductie door het waspakket. Een praktijkwaarde voor de geluidreductie van het waspakket is 7 dB. Voor de luchtwasser van gebouw 2 zou de rekensom dan zijn:

$$L_{W,luchtwasser} = L_{W,ventilator} + 10 \cdot \log(n) - R + DI.$$

Dit komt neer op $94,1 + 10 \cdot \log(22) - 7 + 2 = 102,5$ dB(A). In het geluidrapport is gerekend is met een bronsterkte van 73,8 dB(A). De bronsterkte van de luchtwasser is met 29 dB ($102,5 - 73,8$) onderschat. Hetzelfde geldt voor alle bronsterkten van de luchtwassers van de pluimveestallen, waarbij de feitelijke bronsterkte wordt bepaald door het aantal ventilatoren.

Het gevolg hiervan is dat de geluidsvoorschriften niet kunnen worden nageleefd. Om een rekenvoorbeeld te geven: in voorschrift 8.2 is voor CP3 (50 meter zuid) een grenswaarde van 34 dB(A) opgenomen. De bijdrage van de luchtwasser van stal 2 (bronnen 86 en 87) leveren samen al een bijdrage van 21 dB(A). Als deze wordt verhoogd met 29 dB kan al worden gerekend op een $L_{Ar,LT}$ van 50 dB(A) en wordt de grenswaarde met 16 dB overschreden. Bovendien zal ter plaatse van woningen in de omgeving de richtwaarde worden overschreden.

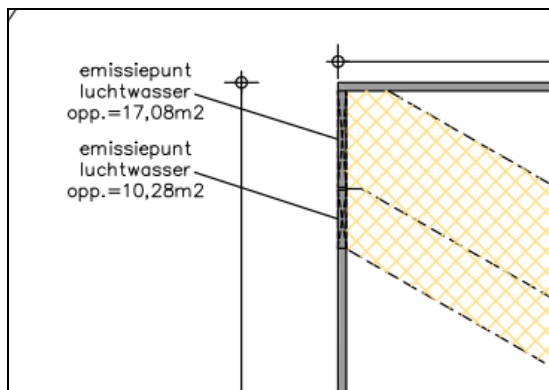
Om een indruk te geven van de bronsterkten het volgende. In de stallen worden $44+160=204$ ventilatoren geplaatst van elk 2,2 kW. De totale bronsterkte hiervan is –na reductie door waspakket- gelijk aan $94,1 + 10 \cdot \log(204) - 7 = 110$ dB(A) gedurende de nachtperiode (nog afgezien van richtingsindex DI). Volgens de berekeningen in het geluidrapport is de totale bronsterkte slechts 84 dB(A). Het verschil tussen beide totale bronsterkten komt overeen met het verschil tussen het geluid van een stationair draaiende personenwagen en de luidste piekgeluiden van een vrachtwagen (volgens het geluidrapport: 108 dB(A)).

De door het adviesbureau G+O Consult toegepaste rekenmethode om de bronsterkte van een luchtwasser te bepalen is bij een vergelijkbare zaak in de uitspraak van 18 juli 2012 (zaaknummer 201009631/1/A4) als onjuist beschouwd. Onder punt 2.20.1 wordt –het deskundigenbericht volgend- onderkend dat er sprake is van een onderschatting van de bronsterkte. De tekortkomingen aan de bronsterktebepaling, zoals vastgesteld in 2012, zijn opnieuw herhaald, maar hebben nu een nog 10 dB grotere onderschatting, door het volgende. In 2012 is nog “enigszins sprake van een opheffing van de onderschatting” doordat de correctieterm voor diffusiteit (C_d) van 5 dB is opgeteld in plaats van afgetrokken. In voorliggende geluidrapportage is echter deze 5 dB

afgetrokken, waarmee een extra fout van 10 dB optreedt ten opzichte van de voornoemde foutieve berekening in een vergelijkbare zaak.

2. Bronsterkte luchtwasser BEC onjuist bepaald

De bronsterkte van de luchtwasser van de vergister is onjuist bepaald en daarmee onderschat. Uit de bijlage "gegevens luchtwasser NGB BEC 101.700 m³/h" van 29-11-2013, blijkt dat rekening moet worden gehouden met een geluiddrukkniveau in het uitstroomkanaal van 92,1 dB(A). Ten onrechte is in het geluidonderzoek het geluidniveau gelijkgesteld aan de bronsterkte (geluidvermogeniveau) L_w (bronnen 40-41). Een geluiddrukkniveau komt ongeveer overeen met een bronsterkte per vierkante meter uitstroomoppervlak. Conform methode II.7 (en ook II.3) van de HMRI 1999 dient hierbij nog het uitstroomoppervlak ($10 \cdot \log(S)$) te worden opgeteld, aangevuld met de richtingsindex DI. De uitstroomopeningen hebben volgens de milieutekening_BEC afmetingen van ruim 10 en 17 m².

Uitwerking volgens methode II.3 voor de uitstroomopening van 17,08 m² levert een bronsterkte van 103 dB(A) op in plaats van 92 dB(A). Een afdruk van de berekeningsresultaten, in het programma Source Explorer, is hieronder gegeven.

De ordegrootte van 103 dB(A) stemt overeen met de eerder genoemde -en gebruikelijke- benaderingswijze waarbij een reductie van 7 dB wordt toegepast op de totaal geïnstalleerde bronsterkte van de ventilatoren. Dit had reeds een aanwijzing kunnen zijn dat de gehanteerde bronsterkte voor de luchtwassers van de pluimveestallen zwaar onderschat zijn.

Het achteraf terugbrengen van de bronsterkten van de luchtwasser door het aanbrengen van geluidwerende maatregelen is technische nauwelijks mogelijk en is zeer kostbaar vanwege de te bereiken reductie en het grote aantal benodigde dempers. Daarnaast zou het extra drukverlies een verminderde capaciteit en een verhoogd energieverbruik opleveren.

NBG Kuipers											<Nummer>
II3 OPENING IN WAND											
Onderdeel	:	<Onderdeel>									
Bronnaam	:	luchtwater BEC									
MeetDatum	:	2-3-2015									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetvlak [m ²]	:	17,08									
Meetafstand [m]	:	0,10									
Meetpunt		31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1		--	54,0	68,0	82,0	87,0	87,0	85,0	80,0	74,0	92,1
Gem.niv. Lp	:	--	54,0	68,0	82,0	87,0	87,0	85,0	80,0	74,0	92,1
Achtergr. meetpunt		31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
1*		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	--	54,0	68,0	82,0	87,0	87,0	85,0	80,0	74,0	92,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	
Delta Lf [dB]	:	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
DI [dB]	:	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	--	65,3	79,3	93,3	98,3	98,3	96,3	91,3	85,3	103,4

Geluidsvoorschriften

3. Definitie dag, avond nacht ontbreekt

De geluidsvoorschriften zijn niet rechtszeker. In de voorschriften 8.2 en 8.3 wordt gesproken over een dag-, avond- en nachtperiode zonder hieraan in de voorschriften een definitie te koppelen, met opgave van begin- en eindtijd.

Uit het geluidrapport (hoofdstuk 2.2) blijkt dat daarin twee verschillende indelingen van de beoordelingsperioden worden gehanteerd, namelijk

- voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau de indeling conform de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening;
- voor de maximale geluidsniveau een hiervan afwijkende, namelijk volgens het Activiteitenbesluit, art. 2.17 lid 5.

Aangezien het geluidrapport geen deel uitmaakt van de vergunning maakt de bijbehorende beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie (hoofdstuk 3.2) ook geen deel uit van de vergunning. Omdat daarom bij handhaving alleen getoetst kan worden aan de voorschriften, is het bijvoorbeeld niet duidelijk of transportbewegingen tussen 6 en 7 uur 's morgens aan de grenswaarden voor de dag- of voor de nachtperiode moeten worden getoetst. Gelet op de geluidshinder die vrachtwagens veroorzaken op met name de woning Witveldweg 33 wordt de omgeving niet voldoende beschermd.

4. Termijn voorschrift 8.4 niet rechtszeker

De verplichting in voorschrift 8.4 is niet rechtszeker. Gesteld wordt dat een geluidonderzoek binnen 6 maanden na het volledig in gebruik nemen van de inrichting moet plaatsvinden. Dit betekent dat zolang een klein onderdeel nog niet in gebruik is genomen deze termijn van 6 maanden nog niet ingaat omdat de inrichting dan nog niet

volledig in gebruik is genomen. In theorie is dit zelfs het geval wanneer slechts 99% van de totaal vergunde pluimveebezetting aanwezig is.

Verwaarlozingen

Veel geluidbronnen worden in het geluidrapport verwaarloosd. Hierdoor wordt de geluidproblematiek onderschat.

5. Geluid dieren niet verwaarloosbaar en geluid hanen tonaal

In het rapport wordt voorbijgegaan aan het feit dat binnen de inrichting circa 7.445 hanen aanwezig zullen zijn (gerekend is met 10% van 74.448 vleeskuikenouderdieren, in overeenstemming met het dimensioneringsplan). Hanengekraai kan hoge immisnieniveaus in de omgeving tot gevolg hebben, waarvan het geluid als tonaal wordt gekarakteriseerd. In het akoestisch onderzoek van de aanvraag is alleen het geluid bij het verladen van dieren in de dagperiode, nabij de laadplaats, meegenomen. Het geluid van de dieren in de stallen is echter geen te verwaarlozen bron. Bij de berekende waarden (en het stellen van de grenswaarden) op 50 meter afstand van de inrichtingsgrens is het geluid vanwege het hanengekraai in de nachtperiode vanuit de stal met ouderdieren niet meegenomen.

De ouderdieren bevinden zich volgens de milieutekening in gebouw 2. Uit doorsnede B-B van de tekening blijkt niet dat vanwege de gevelconstructie het geluid vanwege het pluimvee volledig verwaarloosbaar is. De aanvraag bevat geen gegevens over de dak- en wandopbouw van de stal met ouderdieren. Omdat ook sprake is van ongedempte luchtinlaten is ten onrechte bij de vergunningverlening niet onderzocht of op de vergunningpunten wordt voldaan aan het verwaarlozingscriterium uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (Module A, hoofdstuk 5.4.2). Met name het zuidelijk gelegen beoordelingspunt CP3 is hierbij kritisch. De deelbijdrage vanwege het hanengekraai mag op dit rekenpunt niet meer dan 27 dB(A) bedragen. Gelet op de korte afstand van de stal met volwassen kraaiende hanen tot het beoordelingspunt had dit aspect verder moeten worden onderzocht.

6. Veegmachine of sproeiwagen niet meegenomen

Volgens voorschrift 10.6 wordt een veegmachine of sproeiwagen "onmiddellijk ingezet" wanneer dit noodzakelijk wordt geacht. Deze activiteit ontbreekt in het akoestisch onderzoek. Onbekend is hoe vaak en hoelang dit wordt ingezet. Niet uitgesloten kan worden dat bij enige inzet hierdoor de geluidsvoorschriften niet kunnen worden nageleefd.

7. Relevante binnenniveaus in de gebouwen 9 en 10

Binnen de gebouwen 9 en 10 zijn 4 loaders werkzaam, zoals ondermeer blijkt uit de tekening en legenda. Uit blz. 13 van het akoestisch rapport blijkt dat gerekend is met in totaal 1 uur werkzaamheid in de dagperiode (1 kwartier per loader). Het in pandig gebruik van de loaders bij de bunkers en compostering zal leiden tot hoge niveaus. Uit het geluidrapport blijkt niet hoelang de loaders in pandig actief zullen zijn bij de bunkers. De geluiduitstraling van het gebouw, en met name het dak is niet meegenomen. Bij het binnenrijden van een vrachtwagen zal deur 2 geopend zijn. Het geluid dat in het gebouw heerst zal dan ongedempt naar buiten treden. Deze geluidbron is niet in het geluidmodel meegenomen en kan leiden tot hogere niveaus buiten de inrichting.

Geluid, indirecte hinder

De 78 vrachtwagens en bijna 200 personenwagenbewegingen per etmaal van en naar de inrichting veroorzaken indirecte hinder. Hierover zijn de volgende opmerkingen te maken.

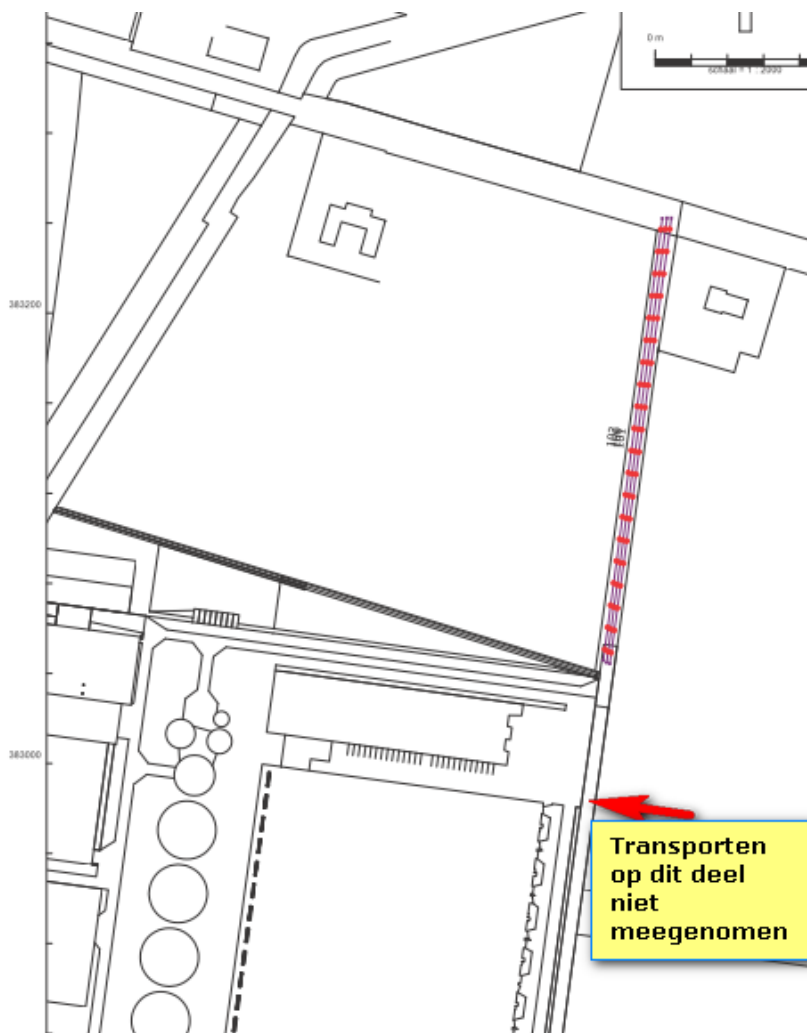
1. Deel toegangsweg bedrijf niet meegenomen

De transportbewegingen op het gedeelte van de "toegangsweg bedrijf" dat ligt tegen het bouwblok van het bedrijf zijn niet meegenomen in het rekenonderzoek. Het betreft hierbij ook het nachtelijk transport bij het vullen de voersilo's (mobiele bron 01).

Bij de berekeningen in het geluidrapport zijn alleen de bewegingen op de ontsluitingsweg naar de Witveldweg meegenomen, zoals blijkt uit onderstaande afbeelding (blz 73 van 122 van rapport).

Ingeval deze bewegingen over de toegangsweg, op de milieutekening aangeduid als "erfverharding terrein", moeten worden beschouwd als directe hinder, dan wordt de de gestelde grenswaarde voor maximale niveaus bij rekenpunt CP2 ("rekenpunt 50 meter oost") overschreden en wordt ook de grenswaarde bij de woning Witveldweg 33 overschreden.

Ingeval deze bewegingen over de toegangsweg worden beschouwd als indirecte hinder, dan is de indirecte hinder onjuist bepaald. In combinatie met de overige opmerkingen over de indirecte hinder leidt dit tot een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde.

2. Onjuiste rekenmethode

Zoals in de considerans (onder 4.7.6) ook verwoord, dient het onderzoek bij de berekeningen van de indirecte hinder uitgegaan te worden van de Standaardrekenmethode wegverkeerslawaai I of II (SRM I of SRM II). In deze rekenmethode worden ook de eigenschappen van het wegdek en de snelheidsafhankelijke bronsterkte op een (door de methode) voorgeschreven wijze meegenomen. In het onderzoek is echter uitgegaan van de HMRI (industrielawaai).

Deze methode (HMRI) mag, zo wordt in de considerans wordt opgemerkt, alleen worden toegepast als de standaard methoden wegverkeerslawaai niet mogen worden toegepast. Er is echter geen reden aan te geven waarom in deze situatie had moeten worden afgeweken van de standaard rekenmethoden wegverkeerslawaai.

De indirecte hinder is hiermee te laag berekend.

3. Bronsterkte in berekening te laag

De gehanteerde bronsterkte van 103 dB(A) voor de vrachtwagens is een onderschatting van de werkelijke bronsterkte bij een rijsnelheid van 30 km/uur. Dit blijkt alleen al uit het gegeven dat dezelfde bronsterkte ook is toegekend aan vrachtwagens op het terrein met een snelheid van 10 km/uur. Uit de literatuur blijkt dat de bronsterkte bij 30 km/uur gemiddeld 104 dB(A) bedraagt¹. Bij hogere snelheden zal het bronniveau toenemen. De toegangsweg is een rechte weg, zonder ander verkeer, zodat de gehanteerde snelheid van 30 km/uur een onderschatting zal zijn.

Bij het rijden van de vrachtwagens wordt de geluidbelasting onderschat doordat het in werking hebben van de koelaggregaten op de vrachtwagens niet is meegenomen. De bronsterkte van de koeling op de vrachtwagen bedraagt volgens het geluidrapport 100 dB(A). Hierdoor wordt een hogere geluidbelasting veroorzaakt, doordat de gezamenlijke bronsterkte van de vrachtwagens hierdoor toeneemt.

4. Witveldweg niet meegenomen

De ontsluitingsweg zal enkel gebruikt worden door de inrichting zelf. Op de tekening behorend bij de aanvraag is de weg aangeduid als "toegangsweg bedrijf". Op deze toegangsweg is wel "erfverharding terrein" aangegeven, net als op het erf van de inrichting. Nu de toegangsweg alleen door de inrichting wordt gebruikt, is het verkeer van en naar de inrichting na het opdraaien van de Witveldweg, respectievelijk bij het afremmen op de Witveldweg wat betreft rijgedrag nog te onderscheiden van het overige (doorgaande) wegverkeer. Bij de indirecte hinder moet daarom ook het rijden over de Witveldweg worden meebeschoofd. Bij de bepaling tot hoever de indirecte hinder moet worden meegenomen is de akoestische herkenbaarheid een belangrijk criterium. Anders dan in hoofdstuk 5.4 van het geluidrapport wordt gesteld, zal er wel sprake zijn van akoestische herkenbaarheid bij de woningen aan de Witveldweg nabij de in/uitrit doordat de vrachtwagens vanaf stilstand zullen optrekken of juist zullen afremmen. Aangezien er geen andere vrachtwagens gebruik zullen maken van de (nog te verhardende) ontsluitingsweg zullen de bijna 40 optrekkende en 40 afremmende vrachtwagens per etmaal akoestisch herkenbaar zijn. Aangezien enkele woningen aan de Witveldweg op korte afstand van de weg zijn gelegen zal hierbij de voorkeursgrenswaarde worden overschreden.

5. Verkeer op toegangsweg bedrijf als directe hinder

Uit de tekening blijkt dat de verharding van de toegangsweg langs Witveldweg 33 wordt beschouwd als "erfverharding terrein". De weg wordt vanwege de komst van de

¹ *Geluidvermogens van vrachtwagens bij lage snelheden*. Door Granneman J. e.a. Blad Geluid nummer 1, maart 2013.

inrichting getransformeerd van een zandweg tot een verharde weg. Vanwege de directe relatie tussen de toegangsweg en de inrichting, ligt het in de rede om de verkeersbewegingen over deze weg te beschouwen als directe hinder. Dit betekent ook dat de piekniveaus vanwege bewegingen op deze ontsluitingsweg moeten worden getoetst aan de grenswaarden. Voor transportbewegingen in de avond- en nachtperiode betekent dit een overschrijding van de grenswaarden uit de vergunning. Daarnaast worden de grenswaarden uit de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening overschreden, zodat deze transportbewegingen buiten de dagperiode niet vergund hadden kunnen worden.

Wet geluidhinder

Het geluidrapport en het bevoegd gezag beschouwen de ontsluitingsweg als een openbare weg, waarvan het gebruik door de inrichting is beoordeeld als indirecte hinder. Als sprake is van een openbare weg, is de Wet geluidhinder ook van toepassing.

De ontsluitingsweg zal worden verhard. Het betreft het kadastrale object L 839, dat in eigendom is van de gemeente Horst aan de Maas. Er is sprake van een gezoneerde weg, op grond van de Wet geluidhinder (Wgh artikel 74). Er zullen fysieke wijzigingen aan de weg plaatsvinden door ondermeer nieuwe in- en uitritten en door het aanbrengen van verharding.

Vanwege de fysieke wijziging van de weg is sprake van reconstructie. Hiervoor is artikel 100 Wgh van toepassing. Deze stelt grenswaarden voor de optredende geluidbelasting. Nu niet is onderzocht of aan de voorwaarden van de Wet geluidhinder wordt voldaan is het niet zeker dat de toegangsweg op de voorgenomen wijze kan worden gerealiseerd. Als dit niet als openbare weg mogelijk is, dient de weg mogelijk toch te worden toegerekend aan de inrichting. In dat geval dient de geluidsbelasting van het verkeer op die weg te worden beoordeeld als directe hinder (zoals wij hiervoor al hebben gesteld). In dat geval had de omgevingsvergunning niet kunnen worden verleend.

De berekening van de geluidbelasting wegverkeerslawaai dient te geschieden op basis van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Bij de beoordeling moet worden uitgegaan van de maximaal toegestane snelheid, namelijk 80 km/uur. Dit wegverkeerslawaai onderzoek heeft voor zover bekend niet plaatsgevonden. Hierdoor heeft ook geen onderzoek plaatsgevonden naar mogelijke maatregelen, zoals bronmaatregelen of afscherpende maatregelen.

Het laten vervallen van de zoneringsplicht (waarmee toetsing aan de Wet geluidhinder achterwege zou kunnen blijven) kan alleen wanneer voor de weg een maximum snelheid van 30 km/h wordt aangegeven middels het bord A1. De weg als 30 km/h aanwijzen middels het bord A1 mag slechts worden toegepast onder voorwaarden.

In de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens², paragraaf 4, lid 4 staan de voorwaarden vermeld:

² <http://wetten.overheid.nl/BWBR0009104/HoofdstukII/Paragraaf4/>

Bord A1 (30 km/h binnen en buiten de bebouwde kom en 60 km/h buiten de bebouwde kom) mag op wegvakken slechts worden toegepast indien wordt voldaan aan de volgende eisen:

- iedere weg in het betrokken gebied heeft voornamelijk een verblijfsfunctie;
- om te voorkomen dat de verblijfsfunctie wordt aangetast door een relatief hoge intensiteit van het gemotoriseerde verkeer, is de weg met zijn omgeving waar nodig aangepast;
- met het oog op snelheidsbeperking en attentieverhoging is extra aandacht besteed aan potentieel gevaarlijke punten, zoals:
 - a. plaatsen waar voetgangers, in het bijzonder schoolkinderen en bejaarden, plegen over te steken;
 - b. kruispunten met een hoofdroute voor fietsers en eventueel bromfietzers;
 - c. kruispunten waar de voorrang door middel van borden geregeld is;
 - de overgangen naar een andere maximumsnelheid zijn door de constructie duidelijk herkenbaar;
 - indien de overgang naar een hogere maximumsnelheid binnen 20 meter van een kruisende weg ligt, dan is de voorrang geregeld door middel van verkeerstekens of een in- en uitritconstructie, tenzij de kruisende weg geschikt is om in het betrokken gebied opgenomen te worden.

In de situatie nabij de inrichting geldt niet dat de weg gerelateerd is aan een verblijfsfunctie, of dat er sprake is van potentieel gevaarlijke situatie. Het betreft geen doorgaande weg. Al het verkeer is ten dienste van de inrichting.

Dit betekent dat de toegangsweg als een gezoneerde weg (80 km/uur) zal moeten worden beschouwd waarvoor de Wet geluidhinder van toepassing is, met inbegrip van het onderdeel reconstructie. Binnen de zone van de weg bevinden zich meerdere woningen.

Nu niet is onderzocht of aan de voorwaarden van de Wet geluidhinder wordt voldaan is het niet zeker dat de toegangsweg op de voorgenomen wijze kan worden gerealiseerd. Dit heeft vergaande gevolgen voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning.

Advies

Ik adviseer u voornoemde punten in beroep in te brengen en daarbij dit advies te overleggen.

Met vriendelijke groet,
De Roever Omgevingsadvies

Drs. ing. C. den Hertog

Bijlage: - Herberekening V-Stacks vergunning 2010